

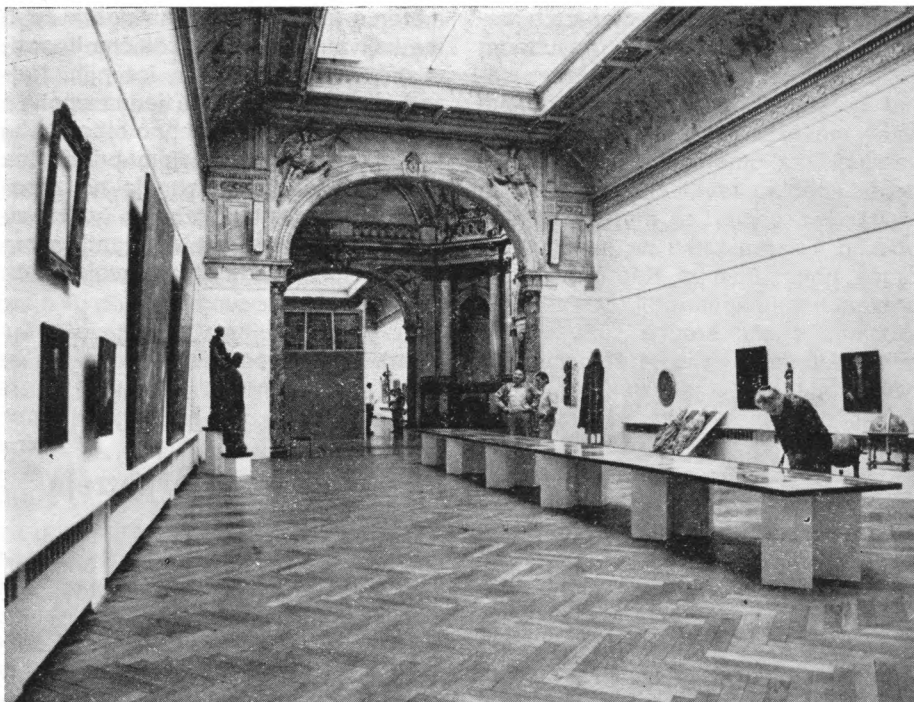
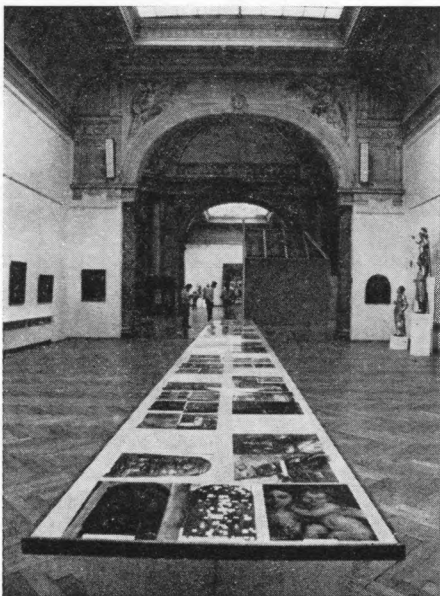
Izložba uz 25. godišnjicu Zavoda za restauriranje umjetnina, Zagreb

Višnja Zgaga

Muzejski dokumentacioni centar,
Zagreb

Obljetnice i njihovo obilježavanje povod su manifestacijama i akcijama koje prikazuju presjek aktivnosti i rezultata, najčešće uz odsutnost kritičnosti i projekcije budućeg. Izložbom »Restaurirane umjetnine« u Umjetničkom paviljonu (rujan /listopad 1983. g.), Zavod za restauriranje umjetnina proslavio je dvadesetpetogodišnjicu svoga rada i odstupio od uvriježene prakse pokazavši kako slavljenični jubileji mogu biti i kreativni. U sredini u kojoj se vrlo teško probija i afirmira misao da je identitet, dakle samosvojnost ljudi u uskoj vezi s kulturnim identitetom, kulturnom baštinom, gdje je stanje spomenika nezavidno, služba zaštite nedovoljna a dugoročniji programi njihove obnove i zaštite ne postoje, djelatnost Zavoda za restauriranje od prvorazrednog je značaja. Ova izložba »u povodu« intonirana je kao prezentacija dovršenih radova Zavoda u posljednjih nekoliko godina i kao demonstracija najčešćih metoda restauracije i konzervacije umjetničkih djela, odnosno slikarstva i skulpture (za što je Zavod specijaliziran). Ovakvom sadržajnom koncepcijom izložbe, dosljedno je i vrlo čitljivo upoznati širi krug javnosti s djelokrugom rada i opsegom i metodama rada; složenim, du-

Dio izložbe koji prikazuje različite metode restauriranja
Foto: M. Braun

Fotografski i tekstualni prikaz restauratorskih zahvata izloženih predmeta
Foto: M. Braun

gotrajnim i minucioznim radom restauratora. Prikazani su (u jednom kraku Umjetničkog paviljona) i oni na kojima je vidljiv postupak konzerviranja i restauriranja (u drugom kraku). I jednu i drugu sekciju prati vrlo važan dokumentacijski dodatak izložbe — onaj koji ju apsolutno uzdiže iznad uobičajene izložbe djelatnosti u nas. To je tekstualni i fotografski prikaz svake pojedine etape rada na svakom izloženom djelu. Ova muzeografska metoda nije balast didaktičnosti, već napor za što boljim upoznavanjem i razumijevanjem prirode restauracije umjetničkog djela.

Slijedeći osnovnu zamisao izložbe prof. Joža Ladović oblikovao je izuzetno čisto i harmonično prostor izložbe. Ujedno je autor grafičkog rješenja kataloga i plakata.

● Nesaglasnost firme i sadržaja

Povodom izložbe **Umetnost oktobarske epohe** u Muzeju savremene umjetnosti u Beogradu i u Galeriji suvremene umjetnosti u Zagrebu, maj—jun 1983.

Irina Subotić

Narodni muzej, Beograd

Na osnovu programa kulturne saradnje između SSSR-a i Jugoslavije priređena je izložba čiji je naziv **Umetnost oktobarske** epohe podrazumevao globalni prikaz raznovrsnih umetničkih ostvarenja i manifestacija koje čine srž tog izuzetno značajnog perioda moderne misli i umjetnosti, perioda koji je identifikovao političku i umetničku revoluciju i koji je — do danas — ostao po mnogo čemu kontroverzan, nerazjašnjen i upravo zbog toga provokativan i beskrajno zanimljiv. Nije stoga čudno što je i izložba sa delima umetnika kao što su Kandinski, Šagal, Maljević, Altman, Matjušin, Tatlin, Rodčenko, Gončarova, Filonov, Punji, Petrov-Vodkin, Dejneka i dr., smatrana za prvorazredni događaj. Neosporno — jugoslavenski posetilac se mogao osećati privilegiranim što u svojoj sredini gleda pojedina remek-dela ruske avangardne umjetnosti, što je u prilici da neosporno sudi o vrednosti i značaju **Kompozicije br. 223**. V. Kandinskog ili Altmanove **Petrokomune**, Majušinovog **Kretanja u prostoru** ili Taljinovog **Mornara**, Filonovove **Formule proleća** ili Maljevičeve **Crvene konjice u galopu** . . .

Druga mogućnost tumačenja izložbe jest sporna: dajući tako deklarativan naziv izložbi, organizator je morao da računa sa već odomaćenim, ustaljenim, široko prihvaćenim pojmom umjetnosti oktobarske epohe koji podrazumeva jednu delotvornu, aktivnu, angažovanu umetnost koja stasa i sazreva